

Vilken mat gillar svampar?

Svampar saknar klorofyll och har därför inte någon fotosyntes. Hur kan de få tillgång till energirika ämnen? Svamparna är betydligt närmare släkt med djuren än med växterna och precis som djuren får svamparna energirika ämnen från andra levande eller döda organismer. I skogen finner du svampar som lever på olika sätt – se dig omkring, undersök och upptäck!

👋 Upptäck skogens svampar

Nedbrytare

De viktigaste nedbrytarna i barrskogen är svamparna. I marken finns mycel från olika arter, som lever på det organiska materialet i förnan. Andra svampar kan växa på levande eller döda träd. På bilden längst till höger syns klibbtickor på en nedfallen granstam. Träet bryts ner och faller sönder i bruna, kubiska bitar, så kallad brunröta. Titta noga på marken i närheten av några granar så kanske du hittar en pytteliten svamp som lever på ett enda granbarr.

Mutualistiska svampar

Sök rätt på en berghäll, som täcks av ett cirka tio centimeter tjockt lager av mossa, råhumus och rötter, och lyft försiktigt på markskiktet. Närmast berget brukar det finnas ett finmaskigt nät av vita och gula svamphyfer. Titta noga så kanske du också hittar trädens finrötter som lever i symbios med svampar, så kallad mykorrhiza. Rötterna är uppsvälda i spetsarna och i mikroskop ser man att de är täckta av ett fint ludd av svamphyfter, se minsta bilden t.v.

En annan form av mutualistiskt förhållande finns hos lavar, som bildas av svampar i samarbete med grönalger eller cyanobakterier. Lavarnas uppbyggnad kan studeras i mikroskop.

Parasiter

Svampar kan hämta sin näring från levande organismer, både växter, djur och andra svampar. Lönnlövet ovan har angripits av tjärfläckssjuka. Andra exempel är sot- och rostsvampar, som är skadegörare på våra odlade växter, till exempel vinbärsrost och sotsvampar på stråsäd.

Predatorer

Vissa svampar, som lever i marken, har speciella fångstorgan och kan fånga och äta nematoder. Kanske kommer dessa svampar att kunna användas som biologiskt vapen för att bekämpa skadliga nematoder.

Klibbtickor har börjat växa på granstammen efter det att trädet fallit omkull. T.v. brunröta.

September 2011

Måndag Tisdag Onsdag torsdag Fredag Lördag **Söndag**

v. 35	29	30	31	Sam, Samuel 1	Justus, Justina 2	Alfhild, Alva 3	Gisela 4
v. 36	Adela, Heidi 5	Lilian, Lilly 6	Kevin, Roy 7	Alma, Hulda 8	Anita, Annette 9	Tord, Turid 10	Dagny, Helny 11
v. 37	Åsa, Åslög 12	Snure 13	Ida 14	Sigrid, Siri 15	Dag, Daga 16	Hildegard, Magnhild 17	Orvar 18
v. 38	Fredrika 19	Elise, Lisa 20	Matteus 21	Maurits, Moritz 22	Tekla, Tea 23 Höstdagjämning	Gerhard, Gert 24	Tryggve 25
v. 39	Enar, Einar 26	Dagmar, Rigmor 27	Lennart, Leonard 28	Mikael, Mikaela 29	Helge 30	1	2

Gör en svampexkursion

Upptäck svampar av olika slag som finns i skogen. Tänk inte bara matsvamp – det kan vara nog så tillfredsställande att koncentrera sig på att bara lära sig en eller par nya svamparter under en utflykt i skogen. Om du vill plocka svamp för att äta är det viktigt att använda en svampbok med aktuella uppgifter. Ät endast svampar som du säkert kan identifiera som matsvampar.

Svampar i naturen, kulturen och köket

Mossberg, Persson, Nilsson
Wahlström & Widstrand,
2004

ISBN10: 9146210172

En bok med begränsat men bra och brett urval av matsvampar. De ypperliga illustrationerna visar svamparna precis som de växer, vilket underlättar artbestämning.

Nya svampboken

Pelle Holmberg
Norstedts, 2010

ISBN: 9789113031798

Ny reviderad upplaga med bra introducerande och översiktliga kapitel. Ett hundratal svampar presenteras med 400 färgfoton.

